

NOWY CZAS

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szerokość szpalty 45 mm) po 16 groszy. Ogłoszenia tekstowe po 1 złoty 50 groszy za 1 mm.

Jędrzejów, 13/14 lutego 1934

Administracja i ekspedycja: Jędrzejów, Rynek 1. Tel. 50. Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy, będą zwracane stronom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. — Ukazuje się 3 razy w tygodniu: we wtorek, czwartek, sobotę (niedziela). Prenumerata miesięczna 2.40 zł., z odnośnikiem do domu 2.80 zł., pocztą 3.20 zł.

Berlin albo Moskwa pisze Paryż.

Alphonse de Chateaubriand o konieczności walki z ZSRR

Paryż, 12 lutego. „Berlin czy też Moskwa — taka jest zasadnicza kwestja dla Francji i dla całej Europy”, na ten temat pisze znamienny artykuł francuski literat i poeta Alphonse de Chateaubriand w czasopiśmie „La Gerbe”.

Autor pisze, że Europa nie widzi wogóle strasznego niebezpieczeństwa, przed którym zastaniana dotąd była przez niemieckich żołnierzy, ponieważ nie ma ona dokładnego pojęcia o swej roli w świecie, jakoteż i o tem, jakiego rodzaju łup stanowi Europa dla bolszewizmu. Europa powinna sobie uświadomić dwie rzeczy:

1) Jeżeli wskutek niesłuchanego niebezpieczeństwa bolszewizm nie zostałby zwyciężony przez Niemcy, natenczas plutokracja po drugiej stronie Atlantyku nie byłaby w stanie zagrozić bolszewizmowi drogi. Prawem ciężkości plutokracja stanowiąłaby dla bolszewizmu tylko membranę, wydającą licznějšíe drgania.

2) Usposobienie duchowe Sowietów scharakteryzować można jak następuje: zjednoczenie Europy, chęć zniszczenia historycznego kompleksu europejskiego, aby Europejczyk poprostu zniknął z dyskusji politycznej i humanitarnej, aby więcej już nie tracił słów nad tym tematem.

zniszczy się wszelkimi środkami, stojącemu do dyspozycji pewną część załudnienia, a inną część wysiedli się w takie okolice, żeby o niej zupełnie przestano mówić.

W dalszym ciągu Chateaubriand mówi: „W danym razie pozostaje Europie jeszcze ostatnia młodość, ostatnia siła do swej obrony. Ta młodość, ta siła leży w sercu Europy, a imię jej Niemcy.”

Jeżeli bolszewizm zwyciężył, natenczas śmierć Europy nie byłaby śmiercią taką, z której dumna Anglja mogłaby się powtórnie dźwignąć. Co zaś dotyczy Francji, to nie trzeba przeczyć, że gdyby Niemcy

nie były tem, czem są, to cała Europa stałaby się już oddawna łupem szturmujących hord ze wschodu i z zachodu. Jeżeli Niemcy miałyby być zwyciężone, natenczas Francja zostanie zniszczona”.

Autor kończy, mówiąc, że „w tej decydującej walce na śmierć i życie nareszcie Europa rzuci na szalę wszystką swoją krew”.

Małe państwa — zapłata za sowieckie wysiłki.

Polemika z sowiecką „Prawdą”.

Bukareszt, 12 lutego. „Purunca Vremii” rozprawia się z oświadczeniem moskiewskiej „Prawdy”, która twierdzi, jakoby Związek Sowietów nie zamierzał dokonywać „aneksyj obcych terytorjów, ani też mieszać się do wewnętrznych spraw innych państw”. Rumuński dziennik jest zdania, iż te wywody „Prawdy” są nowym przyczynkiem do różnego rodzaju poduszczeń w sprawach ustosunkowania się Związku Sowietów do Europy. W związku z tem „Purunca Vremii” wspomina wezwanie pod adresem małych państw, pisane „w cieniu Białego Domu” przez żyda Lippmana, aby

państwa te „w odpowiednim czasie zawarły coś w rodzaju układu” z Moskwą.

Innymi słowy — pisze „Purunca Vremii” — państwa sąsiadujące z Sowietami powinny zatem zgóry paść ofiarą Sowietów. Prawdopodobnie będą one zapłata za wojenne wysiłki bolszewizmu. To, co pisze prasa sowiecka, nie jest warte, aby dać temu wiary. Należy bowiem przypomnieć sobie, co Sowiety wyczyniały w Polsce, na Litwie i Łotwie, nie należy zapominać o Finlandji, a również o nas samych, a więc o Besarabji, Bukowinie i strefie ujścia Dunaju.

Eisenhower głównodowodzącym w Afryce północnej.

Sztokholm, 12 lutego. Biuro Reutersa donosi o treści zarządzenia Churchilla, mocą którego generał armji Stanów Zjednoczonych Eisenhower został mianowany głównodowodzącym oddziałami bojowymi państw antyosioowych w Afryce północnej.

Pod jego komendą znajduje się 8-na armja. Generał Aleksander został mianowany zastępcą głównodowodzącego i podporządkowany Eisenhowerowi. — Generał-major wojsk lotniczych Tedder został mianowany głównodowodzącym bojowych sił lotniczych w rejonie śródziemnomorskim. Jest on odpowiedzialny wobec Eisenhowera i pod jego rozkazami stoją wszystkie jednostki lotnictwa bojowego na środkowym wschodzie.

Sztokholm, 12 lutego. Jak donosi agencja Reutersa, oznajmił Churchill w dalszym ciągu, że w miejsce Alexandra, który zamianowany został zastępcą naczelnego dowódcy pod generałem Eisenhowerem, wehodzi generał Wilson na terenie środkowego wschodu. Wilson jest obecnie dowódcą w Persji i Iraku. Dla obu tych krajów zostanie niebawem zamianowany nowy dowódcą. Giraud wyraził swą zgodę na to, że francuskie siły zbrojne w Tunetanji oddane zostaną pod dowództwo generała Andersona.

Przekształcenie francuskiej rady narodowej.

Paryż, 12 lutego. Na ostatniem posiedzeniu rady ministrów pod przewodnictwem Laval'a rozpatrywano zasady oraz projekt nowej ustawy w sprawie reorganizacji francuskiej rady narodowej, opartej na rozszerzonych podstawach.

Francuska rada narodowa nie posiada w zasadzie władzy rządzącej, lecz spełniała tylko zadanie korporacji doradczej. Rada ta została powołana do życia w roku 1941. Nigdy jednak nie zbierała się in corpore, a obrady jej toczyły się tylko na poszczególnych komisjach. Należy się spodziewać, że premier Laval zmieni zarówno skład rady narodowej, jak i rozszerzy jej kompetencje, wykorzystując w tym względzie specjalne pełnomocnictwa, udzielone mu przez marszałka Petaina.

O nowe punkty oparcia dla USA.

Stany Zjedn. zamierzają pozyskać punkty operacyjne na Pacyfiku.

Genewa, 12 lutego. Demokrata Vinson, przewodniczący komisji marynarki w Izbie reprezentantów, zażądał — jak donoszą z Waszyngtonu — na posiedzeniu tej komisji, iż kongres powinien niezwłocznie zająć się opracowaniem metod, zmierzających do uzyskania przez Stany Zjednoczone szeregu powietrznych i morskich punktów operacyjnych, które miałyby przebiegać

jak łańcuch przez ocean Spokojny. Minister marynarki Knox, jak dodał w związku z tem Vinson, oświadczył się już ze swej strony za koniecznością takiej sieci punktów operacyjnych na Pacyfiku. Wkońcu Vinson zakomunikował, że plan północno-amerykański „przyczyni się do uszczuplenia posiadłości terytorjalnych Francji i Holandji”.

Coraz więcej okrętów amerykańskich w naprawie.

Lizbona, 12 lutego. W komisji spraw zagranicznych Izby reprezentantów Stanów Zjednoczonych, admirał Land, jako najwyższy kierownik sił floty handlowej, złożył wobec posłów sprawozdanie na temat działalności floty handlowej Stanów Zjednoczonych.

Ze sprawozdania wynika, że flota handlowa USA, która obecnie już dokonuje przewozu 61% wszystkich transportów, w połowie bież. roku przewożyła działalność floty angielskiej. Admirał Land ujawnił przy tem fakt, że w okresie miesięcy od 1 października 1941 r. do 1 października 1942 r. w dokach amerykańskich dokonano naprawy 1.482 statków, płynących pod flagą amerykańską lub pod innymi flagami aljancjów. W tym samym okresie czasu dokonano 1.745 przejazdów okrętowych w ramach ustawy lombardowej, z czego 1.375 przejazdów dokonano do Anglji, 304 do Związku Sowietów, a 66 do Chin, względnie do portów indyjskich. Jeżeli przyjmie się, iż te 1.482 napraw okrętowych spowodowały wyłączenie z czynnej służby tych jednostek tylko na okres trzech tygodni, a przeciwny czas trwania przejazdu tam i z powrotem w ramach dostaw lombardowych przyjmie się na 6 tygodni, to wówczas dojdzie się do rezultatu, że z powodu napraw okrętów odpadło w przeciągu 12 miesięcy nie mniej, jak 741 przejazdów okrętowych Stanowi to — jak mówił dalej admirał Land — przeszło 40% wszystkich przejazdów, dokonanych przez statki ame-

rykańskie, w tym samym okresie jednego roku w ramach wykonania ustawy lombardowej.

Nacisk na doki w Stanach Zjedn.

Sztokholm, 12 lutego. Wobec tego, że doki amerykańskie w wielu wypadkach nie były w stanie dotrzymać terminów dostaw okrętów, musiano wprowadzić dotkliwie kary.

I tak pewna amerykańska stocznia, która nie odstawiła we właściwym terminie 16-tu statków, została skazana na dwa miesiące pracy bez wynagrodzenia oraz na wykonanie 66-ciu statków po cenie niższej o 50 proc. od cen normalnych.

Burza w parlamencie australijskim z powodu milicji.

Genewa, 12 lutego. Jak wynika z treści depeszy londyńskiej służby informacyjnej z Canberra, sprawa „ustawy o milicji”, przewidującej udział oddziałów australijskiej milicji w służbie na terenie krajów zamorskich, doprowadziła do groźnego konfliktu wewnątrzno-politycznego. Dwaj najważniejsi i czołowi przywódcy opozycji parlamentarnej, mianowicie b. premier australijski Menzies oraz poseł Spender, który do roku 1940 piastował urząd kanclerza skarbu, złożyli swe godności w kie-

Nowomianowani przewodniczący komisji Izby włoskiej.

Rzym, 12 lutego. Na miejsce przewodniczących ustawodawczych komisji izb faszystowskiej i korporatywnej, którzy w ostatnich dniach zostali członkami rządu, względnie powołani na inne stanowiska, mianowano nowych przewodniczących.

Dyskusje i uchwalenie poszczególnych projektów ustaw w izbach faszystowskiej i korporatywnej odbywają się nie na plenum, lecz na zebraniach poszczególnych komisji. Członkowie tych komisji, jako fachowcy odnośnych dziedzin lub wskutek zacieśnienia ich zasięgu są w możności bezpośrednio zapoznać się z poszczególnymi zagadnieniami. Dzięki więc temu badanie ustaw jest o wiele dokładniejsze, niżby to miało miejsce w wypadku udziału całej izby, przyczem komisje posiadają znacznie większe znaczenie, niż to się dzieje w korporacjach ustawodawczych, pragnących na zasadach parlamentarnych.

Arcybiskup z Quito przestrzega.

Vigo, 12 lutego. Komunista meksykański Lombardo Teledano, który w ostatnim czasie podróżował po Ameryce Poł. spowodował, że na dzień 1.IV. pokrewne europejskie organizacje robotnicze zwołały kongres robotników do Quito, celem zorganizowania w Ekwadorze syndykatu robotniczego o charakterze komunistycznym.

Arcybiskup z Quito, Carlos Maria de la Torre wysłał do katolickich organizacji robotniczych w Ekwadorze okólnik, w którym zakazuje udziału w tym kongresie robotniczym. W wywiadzie, udzielonym przedstawicielom prasy, oświadczył biskup, że takie zgromadzenie się robotników jest nie na miejscu, tem mniej, jeżeli ono stoi pod dyktando agenta moskiewskiego, pozostającego na żołdzie zagranicy, który według zdania meksykańskich pism przygotowuje rewolucję socjalistyczną w Ibero-Ameryce.

Dziesięciu ministrów irańskich ustąpiło.

Ankara, 12 lutego. Na znak protestu przeciwko pewnemu dekretni szacha 10-ciu członków gabinetu irańskiego złożyło swoją dymisję.

Mianowicie szach wydał przez swojego premiera rządu dekret, w myśl którego rzeczoznawcom amerykańskim w gabinecie irańskim, posiadającym po części tytuł i stopień sekretarzy stanu i biorącym udział w posiedzeniach gabinetu, przyznano prawo zgłaszania protestów przeciwko urzędowym uchwałom rządu.

Pożar na lotnisku w Gibraltarze.

Madryt, 12 lutego. Jak donoszą z La Linea, we środę wieczór w czasie startu pewnego samolotu na lotnisku w Gibraltarze powstała gwałtowna eksplozja.

Samolot zajął się ogniem, a płomień przerzucił się na inne maszyny, stojące na lotnisku. Dopiero około północy zdołano stłumić pożar.

Szwecja oszczędza.

Sztokholm, 12 lutego. Naczelny dowódca szwedzkich sił zbrojnych generał Thoernell, jak donosi agencja TT, wydał do szefów wojskowych okólnik, w którym nakazuje najdalej posuniętą oszczędność przy korzystaniu z mienia państwowego.

Każdy żołnierz jest zobowiązany unikać rozrzutności w zakresie środków żywności oraz niepotrzebnych szkód na polach i w budynkach oraz ograniczyć możliwie jak najbardziej transporty przy pomocy pojazdów mechanicznych.

Włoski komunikat wojenny.

Rzym, 12 lutego. Włoski komunikat wojenny z czwartku dnia 11 lutego brzmi następująco:

Główna kwatery włoskich sił zbrojnych komunikuje:

W Tunisie nie wydarzyło się nic o poważniejszym znaczeniu.

Lotnictwo niemieckie zestrzeliło w walce powietrznej cztery brytyjskie samoloty myśliwskie.

Lieczy ofiar wśród ludności arabskiej w Kairuan w związku z nieprzyjacielskim atakiem lotniczym w dniu 9 lutego wzrosły ponad 200 zabitych i 300 rannych.

Jeden z naszych samolotów nie powrócił do swej bazy.

Samoloty brytyjskie na morzu Śródziemnym zaatakowały bombami jedną z naszych łodzi podwodnych, nie wywołując jednak szkód. Jeden z bombowców, trafiony przez artylerię przeciwlotniczą okrętu spadł do morza.

*

Wymienione w dzisiejszym włoskim komunikacie wojennym miasto Kairuan, jest starożytnym osiedlem arabskim. W swoim czasie było ono stolicą, a we wschodniej części francuskiej Afryki północnej uchodzi u Arabów za święte miasto.

*

Rzym, 12 lutego. Włoski komunikat wojenny z piątku brzmi następująco:

Główna Kwatery Włoskich Sił Zbrojnych komunikuje:

Kiepskie warunki atmosferyczne wstrzymywały działania na odcinku bojowym w Tunisie.

Jeden brytyjski samolot spadł na ziemię trafiony ogniem artyleryjskim jednego z naszych czołgów.

Urządzenia portowe w Bougie były bombardowane przez włoskie samoloty.

Pomiędzy wyspami Rodos a Kreta niemieccy myśliwcy zestrzeliли dwa nieprzyjacielskie samoloty torpedowe.

Niem. samoloty zbombardowały Tabarkę.

Berlin, 12 lutego. W dniu 10 lutego przed południem szybkie niemieckie samoloty bojowe zbombardowały miasto i port Tabarka na obszarze granicznym tunetańsko-algierskim.

Samoloty ugodziły tam celnymi bombami magazyny materiałowe oraz pozycje alianckiej artylerji przeciwlotniczej na krańcach miasta. Inna formacja szybkich samolotów bojowych zaatakowała pewną aliancką bazę operacyjną w północnej części frontu tunetańskiego. Ugodzono przytem w kilka magazynów. Samoloty myśliwskie przeciwników, patrolujące nad temi obiektami, uchyliły się od walki powietrznej.

Opowiadanie marynarza norweskiego.

Oslo, 12 lutego. Na zebraniu Stavanger przemawiał pewien marynarz, który niedawno powrócił do Norwegii.

Tematem opowiadania były przeżycia w podróży do Anglii. Między innymi mówił on, że mocarstwa antysojuszowe odczuwają dotkliwy brak marynarzy, wobec czego wszelkimi środkami wciągają się Norwegów do pracy na pokładach statków. Wśród załogi jednego ze statków poj. 13.000 ton, na którym sprawozdawca pełnił obowiązki sternika, znajdowali się marynarze ośmiu narodowości. Statek natknął się na oceanie Indyjskim na niemiecki okręt wojenny, który zatopił go. Załoga statku dostała się do niewoli, a następnie została przywieziona do Bordeaux.

Głód stali w Kanadzie.

Zurych, 12 lutego. Do jakiego stopnia daje się w Kanadzie odczuwać brak stali, i to nietylko w dziedzinie zapotrzebowania przemysłowego, ale już w zakładach przemysłu wojennego, wynika z informacji Canadian Pacific Airways.

Według tej informacji budowane są dla tego przedsiębiorstwa wagony towarowe w liczbie 750, prawie wyłącznie z drzewa. Odrośnię czynnik spowalniająca się, iż w ten sposób uda się zaoszczędzić w przybliżeniu około tony stali, licząc na każdy wagon towarowy i tę oszczędzoną ilość dostarczyć najważniejszym zakładom przemysłu wojennego.

Kometa Fedtke widoczna gołym okiem.

Erfurt, 12 lutego. Kometa 1942 g Fedtke, nazwana tak od nazwiska odkrywcy — jak informuje obserwatorium astronomiczne Sonneberg — jest w ciągu miesiąca lutego łatwo dostrzegalna.

Jej bieg przechodził przez czworobok niedźwiedzia lub wielkiego wozu, który jest widoczny z nastaniem zmroku od strony północno-wschodniej. Kometa dostrzegalna jest już gołymi oczyma. Zalicza się do najjaśniejszych, jakie pojawiały się w ostatnich latach. Jej światło porównać można obecnie do jasności gwiazdy czwartej wielkości. Przez lornetkę widzimy ją dokładniej jako mglistą kulę z gwiazdzistym jądrem, pozbawionym jednak ogona. W dniu 1 lutego wynosiła odległość komety od ziemi 65.332 milionów km. Z końcem miesiąca odległość ta zwiększy się poważnie i wynosić będzie nieco więcej niż 79 milionów km. Jeśli weźmiemy pod uwagę, że samolot lecący z szybkością 400 km. na godzinę miałby w teorii dolecieć do komety Fedtke, to na podróż tą potrzebowałby około 20 lat.

Znaczne sukcesy obronne na froncie wschodnim.

Od 1—10 lutego zniszczono 351 czołgów sowieckich.

Berlin, 12 lutego. Naczelna komenda niemieckich sił zbrojnych donosi z głównej kwatery Führera w dniu 11 lutego:

Podczas trwających dalej zaciętych walk na południowym odcinku frontu wschodniego uzyskano wczoraj w różnych miejscach poważne sukcesy obronne, które bolszewików kosztowały wysokie straty w ludziach i materiale.

Na terenie Kaukazu zachodniego walki o znaczeniu lokalnym. Własne kontrataki przeciwko nowo wysadzonym na ląd siłom nieprzyjacielskim na południowy wschód od Noworosyjska przyniosły sukcesy.

W rejonie górnego Dońca krwawo odparto wszystkie ataki nieprzyjacielskie. Zacieśniono dalej pierścienie wokół okrajowej grupy sił sowieckich.

Również w dniu wczorajszym bolszewicy usiłowali przez prowadzone zmasowane ataki na zachód od odcinka rzeki Oskol związać siły niemieckie w kilku rejonach obronnych i tem samem przeszkodzić ruchomemu prowadzeniu walki. Pomimo tego udało się przy pomocy kontrataków lokalnych rezerw pobliż i zniszczyć wypchnięte do przodu kolumny nieprzyjacielskie. Zniszczono tu 40 czołgów nieprzyjacielskich. Lotnictwo przy użyciu silnych formacji

samolotów bojowych i nurkowych przeprowadziło kilkakrotnie gwałtowne ataki na czoła nieprzyjacielskich kolumn marszowych oraz zatępy wojsk i pojazdów.

W północnej części frontu wschodniego, nieprzyjaciel przesunął swe ataki z odcinka na południe od jeziora Ładoga, gdzie nie mógł osiągnąć żadnych postępów, na inne odcinki frontu. Pomimo silnego wsparcia czołgów i samolotów bojowych pozostały one bezskuteczne. O pewien lokalny punkt włamania toczą się jeszcze walki.

W porze dziennej i nocnej lotnictwo bojowe bombardowało na tym odcinku pozycje przygotowawcze czołgów i połączenia dowozowe nieprzyjaciela.

W czasie od 1 do 10 lutego formacje armji lądowej zniszczyły, zdobyły, względnie uczyniły niezdecydnie do poruszenia na froncie wschodnim 351 czołgów sowieckich.

Na froncie północno-afrykańskim dzień miał przebieg spokojny.

Podczas dziennej walki lotnictwa nieprzyjacielskiego na wybrzeżu okupowanych obszarów zachodnich zestrzelono siedem samolotów nieprzyjacielskich.

Niemieckie samoloty bojowe również w dniu wczorajszym skutecznie zaatakowały kilka miejscowości w południowej Anglii.

Sowiety straciły 53 wozy pancerne.

Zestrzelono siedem brytyjskich bombowców.

Berlin, 12 lutego. Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z Głównej Kwatery Führera w dniu 12 lutego:

Pod wpływem ciężkich krwawych strat osłabił na siłę atak nieprzyjaciela przeciwko naszemu frontowi obronemu na wschodzie. W punktach ogniskowych ruchomym prowadzone walki obronne nie straciły na nasileniu. Nieprzyjaciel ponawiał swoje ataki w okolicy Noworosyjska i próbował daremnie wtargnąć przy pomocy okrętów do miasta.

Oddziały pewnej niemieckiej dywizji pancernej zniweczyły na kubańskim przyczółku mostowym nieprzyjacielskie próby okrążenia i zadały wrogowi ciężkie straty. W ostatnich dwóch dniach Sowiety straciły na odcinku tej dywizji ponad 1.700 zabitych, 850 jeńców, 35 dział i liczną broń piechoty różnego rodzaju.

Na odcinkach Dońca i na zachód od Oskola miała miejsce mniejsza działalność bojowa, aniżeli w dniach poprzednich. Na pojedynczych miejscach ataki nieprzyjacielskich oddziałów wypadowych, w ruchomym systemie walki, zostały odparte i w tych walkach zniszczono jeden sowiecki pułk i batalion narciarzy oraz liczne baterie.

W obszarze na północ od Kurska spełzły na niczem dalsze ataki Sowieców przeciwko naszemu frontowi obronemu wśród wielkich strat.

Nieskoordynowane ataki nieprzyjaciela w okolicy Wielkich Łuków załamały się. — Ataki lotnictwa na gotowe do wymarszu skupiska wojsk działy, że nieprzyjacielskie ataki jedynie w rozczłonkowanej formie mogły być prowadzone.

Na froncie między Wołchowem a jeziorem Ładoga i przed Leningradem ponawiał nieprzyjaciel swe ataki na szerokim froncie. Mimo silnego wsparcia przez lotnictwo i artylerię oraz użycie licznych czołgów, wszystkie ataki w ciężkich walkach zostały odparte, przytem zestrzelono 53 czołgi. — Przeprowadzono licznych jeńców.

Powna eskadra samolotów myśliwskich zestrzeliła wczoraj jedynie ponad tym odcinkiem frontu przy dwóch i wiasnych stratach, 29 nieprzyjacielskich samolotów.

Z północno-afrykańskiego terenu wojny donoszą jedynie o lokalnych potyczkach.

Brytyjskie bombowce zaatakowały w późnych godzinach wieczornych wczorajszego dnia północno-niemiecki teren. Ludność cywilna miała straty. W mieście Wilhelmshafen powstały niejakie szkody w budynkach. W czasie nocnych nalotów nekajacych pojedynczych brytyjskich samolotów, ponad zachodnim terenem Niemiec, zostały sporadycznie zrzuczone bomby. Wyrzuciły one nieznaczne szkody. Nieprzyjaciel stracił przez działania artylerji marynarki i obronę myśliwców siedem samolotów.

Bilans ostatnich walk na Wschodzie.

Odparcie ataków i duże straty sowieckie.

Berlin, 12 lutego. Pod Noworosyjskiem i nad dolnym biegiem Kubania wojska niemieckie odparty w dniu 10 lutego silne wypadki bolszewików. W toku zmiennych walk bolszewicy ponieśli ciężkie straty. Na odcinku jednej tylko dywizji pancernej po nieudalym ataku nocnym pozostawili oni na polu walki przeszło 600 zabitych.

Nad dolnym Donem i na północnym froncie Dońca bolszewicy przypuścili ataki przy użyciu znacznych sił piechoty i czołgów, jednak zmotywowane oddziały niemieckie odrzuciły ich w kontrataku po zaciętych walkach. Zdobyły one na wyżynach zaciebie broniowych przez wojska sowieckie stanowiska bolszewików na głębokości 1—12 km., przytem zniszczyły 6 czołgów sowieckich i 10 ciężkich dział przeciwpancernych. W innym miejscu czołgi niemieckie wdarły się na teren pewnej fabryki i toczą tam zacięte walki o domy, w czasie których, według dotychczasowych raportów, zniszczyły trzy czołgi i osiem ciężkich dział przeciwpancernych.

Szczególnie dotkliwie ciosy zadano bolszewikom nad dolnym Donem. Wojska niemieckie zniszczyły tam w toku walk obronnych i zaczepnych 23 czołgi sowieckie, z czego 12 na odcinku jednej tylko niemieckiej dywizji. Samoloty bojowe i nurkowe, pod ochroną formacji myśliwców bombardowały pozycje przygotowawcze, kwatery i maszerujące kolumny piechoty sowieckiej, podczas gdy samoloty bojowe rozbiły doszczętnie bombami i bronią pokładową operujące formacje frontowe bolszewików. — Celnymi bombami unieszkodliwiono kilka baterji i zniszczono około 75 samolotów sowieckich. W toku walk powietrznych nad frontem oraz w głębi zaplecza bolszewickiego myśliwce niemieckie strąciły przeszło 15 samolotów sowieckich.

W strefie bojowej nad środkowym i górnym Dońcem bolszewicy podsunęli do linii frontowej świeże formacje piechoty i czołgów. Wypadki tych sił odrzucono jednak w wyniku zaciętych walk. Kontrataki wojsk niemieckich zostały uwięzione zamknięciem w kotle jednej sowieckiej dywizji strzelców. W godzinach porannych dnia 10 lutego oddziały jednej z niemieckich dywizji piechoty przystąpiły do za-

dnia do ataku. Pomimo niekorzystnych warunków atmosferycznych samoloty bojowe wystartowały do akcji, przytem z niewielkiej wysokości zbombardowały stanowiska artylerji bolszewickiej oraz kolumny pojazdów i maszerujących wojsk. Ataki powietrzne zadały szczególnie dotkliwe straty dowozowi bolszewickich posiłków. Zniszczono wielkie masy pojazdów wszelkiego rodzaju i wzniecono pożary licznych baz zaopatrzenia.

Sytuacja bojowa na zachodnim Kaukazu.

Berlin, 12 lutego. Na zachodnim Kaukazu, po krótkiej przerwie w walkach, odżyła ponownie działalność bojowa. Również na wschód i na północno-wschód od Kraśnodaru, bolszewicy usiłowali posunąć się naprzód. Podobnie jednak, jak w poprzednich dniach, natrafili na zacięty opór. Ataki wykonane przez trzy pułki, przy udziale 10—20 czołgów, podobnie, jak i pojedyncze wypadki, wykonane w sile od 100—200 żołnierzy, załamały się w ogniu ciężkiej broni.

„Specjalista“ dla spraw europejskich.

Bukareszt, 12 lutego. W Bukareszcie wyszło obecnie na jaw, że amerykański publicysta i „specjalista dla zagadnień Europy Wschodniej“ Constantine Brown, który — według nadeszłych tu doniesień — ogłosił niedawno zgodę Stanów Zjednoczonych na bolszewizację Europy, jest żydem, urodzonym w Jassach, który w roku 1913 w czasie wojny bałkańskiej zdezerterował do Ameryki, celem uchylenia się od obowiązku służby wojskowej. Jego ojciec był znanym maklerem gruntowym w Moldawji.

Nowe żyły ropy naftowej w Chorwacji.

Zagrzeb, 12 lutego. W okolicy Błokovo na terenie Dalmacji w południowej Chorwacji, odkryto w kilku miejscach żyły ropy naftowej.

Zjawisku temu przypisuje się związek z powtarzającymi się w ostatnich czasach silnymi trzęsieniami ziemi. Kompetentne władze wysłały już fachowców na wspomniane tereny.

Kanał Panamski zamiera.

Lizbona, 12 lutego. Wielkie straty, jakie flota handlowa anglo-amerykańska poniosła w statkach-cysternach, ilustruje opublikowana statystyka ruchu statków na kanale Panamskim.

W ciągu ubiegłego roku przepłynęły kanał Panamski zaledwie 322 statki-cysterny, gdy tymczasem w latach przedwojennych wynosiła przeciętna roczna frekwencja 1800 statków-cystern. Komunikacja statków-cystern skurczyła się więc w chwili obecnej do 1/6 normalnego ruchu.

W kilku wierszach.

Władze brytyjskie noszą się z zamiarem opracowania projektu osiedlenia żydów na terenie Syrii i Libanonu. Jak agencja Stefani dowiaduje się z Damaszku, przeszło 100.000 żydów ma być osiedlonych na wspomnianych terenach.

*

Szwedzkie ministerstwo spraw zagranicznych poleciło swemu poselstwu w Londynie złożenie protestu u rządu brytyjskiego przeciwko przelotowi terytorjum szwedzkiego przez samoloty angielskie w poniedziałek bieżącego tygodnia.

*

Prezydent państwa tureckiego Ismet İnönü przyjął w obecności ministra spraw zagranicznych odwołanego do Rzymu dotychczasowego ambasadora włoskiego na audjencji pożegnalnej.

*

Ambasador angielski w Turcji znajduje się w drodze do Kairu, celem odbycia rozmów z brytyjskim ministrem stanu na środkowym Wschodzie, Australijczykiem Casey.

*

Nowy specjalny pełnomocnik Roosevelta w północnej Afryce żyd Samuel Rebert ma nadzwyczajną misję zajęcia się odszkodowaniem dla żydów.

*

Na cele obrony kraju wpłynęły dla armji japońskiej od chwili wybuchu konfliktu chińskiego ofiary w wysokości 215 milionów jenów.

*

W związku z wojną na Nowej Gwince oświadczył premier australijski, że wśród wojsk australijskich, znajdujących się na Nowej Gwincie, choroby tropikalne poczyniły straszne spustoszenia. Na choroby te zmarło dotychczas 4 razy więcej żołnierzy, niż wynosi ilość żołnierzy, poległych w walkach.

*

Admiralca brytyjska podała do wiadomości, jak komunikuje Reuter, że łódź podwodna „P. 48“ zaginęła i należy ją uważać za straconą.

Japonia obchodzi 2603-ecie utworzenia państwa.

Tokio, 12 lutego. We czwartek obchodzono uroczystości w całej Japonji 2.603-cią rocznicę utworzenia państwa japońskiego.

W głównej uroczystości w pałacu cesarskim wzięli udział cesarz w tradycyjnym ubiorze dworskim oraz wszyscy książęta krwi i członkowie rodziny cesarskiej. Z powodu obecnej wojny, cesarz odwołał urządzony zwyczajnie z tej okazji wielki bankiet i w ciągu dnia przyjmował jedynie życzenia mężów stanu itd.

Do świątyni Kashiware w zachodniej Japonji został wysłany szambelan cesarski, który w tem samym miejscu, gdzie cesarz Jimmo przed 2.603 latami proklamował założenie państwa japońskiego, odmówił modlitwy.

Cała prasa poświęca tej doniosłej rocznicy bardzo obszerne artykuły i podkreśla fakt nieprzerwanego trwania dynastji cesarskiej od chwili założenia państwa oraz nigdy nienaruszonej jedności Japonji.

Wiadomości lokalne.

LUTY
13
Sobota

Dziś: Grzegorza II pap.
Jutro: Walentego m.

Dziś obowiązuje zaciemnienie od g. 18.00 do 5.30

Klasztor św. Andrzeja w Krakowie

Kraków, 12 lutego. Kościół św. Andrzeja z klasztorem Ponien Klarysek w Krakowie przy ulicy Grodzkiej należy do najstarszych i najlepiej zachowanych zabytków architektury romańskiej. Daty jego powstania nie można ściśle określić, istnieje natomiast przypuszczenie, iż zbudowano go z początku XII wieku.

Masywna architektura, brak wejścia w frontowej fasadzie, grubość i obronność murów wskazują niezbicie, że miejsce to było niegdyś obronne. Wskazuje na to również fakt, że klasztor zbudowano na trudnym dostępnym miejscu, otoczonego palisadami, przezem miał on zapewnić naturalne warunki obronne w postaci bagien koryta Wisły, toczące swe wody w tych czasach linją plant Dietlowskich.

W historii znajdujemy wzmiankę, że kościół wraz z zabudowaniami klasztorneymi wytrzymał napad Tatarów w roku 1241.

W późniejszych wiekach osiadły w klasztorze specjalnie sprowadzone w tym celu Klaryski, których założycielką zakonu była św. Klara z Asyżu. Pierwsza Klaryska i założycielka klasztoru Klarysek w Polsce była św. Kinga, żona Bolesława Wstydliwego. Jej to przypisują wystawienie pierwszego klasztoru w Sandomierzu. W 10 lat po wstąpieniu do zakonu św. Kingi, idzie w jej ślady błog. Salomea, fundatorka kościoła w Grodzisku pod Skalą koło Ojcowa. Tu też znajduje się po dziś dzień pustelnia wraz z kapliczką i lożem kamiennym, na którym miała spisać błog. Salomea. W roku 1258 błog. Salomea zmarła w Grodzisku, a miejsce jej wiecznego spoczynku znajduje się w kościele OO. Franciszkanów w Krakowie.

Konferencja leśników Gen. Gub. w Krakowie.

Kraków, 12 lutego. W Krakowie odbyła się ostatnio konferencja Kierowników Wydziału Lasów wszystkich Okręgów Generalnego Gubernatorstwa.

Na konferencji ustalono wytyczne, zapewniające przeprowadzenie zarządzonego przez Generalnego Gubernatora planu gospodarki leśnej na rok 1943.

Robotnicy rolni odjeżdżają do Rzeszy.

(tp) Kraków, 12 lutego. W związku z okresem zimowym i co za tem idzie, ograniczeniem prac na roli, pozostaje szeroko zakrojona akcja urlopów świątecznych udziału robotnikom polskim, zatrudnionym w Rzeszy.

W okresie 2-ech miesięcy odwiedziło swe rodziny w Gen. Gub. kilkadziesiąt tysięcy robotników, którzy spędzili wśród swoich kilka tygodni. Obecnie akcja ta dobiega końca. Robotnicy, powracają na swoje placówki pracy. Celem zorganizowania transportów, zbierają się oni przeważnie w miastach okręgowych, skąd odjeżdżają do Rzeszy. Należy zaznaczyć, że kosztą przejazdu pokrywa chlebodawca, zatrudniający danego robotnika. W toku bieżącym urlopowicze zabierają przeważnie ze sobą kogoś z rodziny, mają bowiem specjalne upoważnienia uprawniające ich do zabrania i przewiezienia kolegów, względnie koleżanek.

AKCJA ZAPOMOGOWA DLA B. JUNAKÓW. W związku z akcją zapomogową dla b. junaków, P. K. Op. w Kielcach podał do wiadomości, że Urząd Opieki nad inwalidami w Radomiu rozpoczął przyjmowanie wniosków o przyznanie zapomogi rentowej dla tych junaków z Hutebów Pracy, którzy podczas działań wojennych w roku 1939 odnieśli w służbie trwałe uszkodzenia ciałem, podpadające pod pojęcie inwalidzwa. Wszyscy zainteresowani pragnący uzyskać rentę, winni składać wnioski w biurze P. K. Op. w Kielcach przy ul. Kolejowej 15, gdzie również udzielano są wszelkie informacje, dotyczące przyznawania renty.

PRZEJECHANY PRZEZ POCIĄG. Na torze kolejowym Galkówek—Koluski został przejechany przez pociąg i poniósł śmierć na miejscu Władysław Kieles, zam. w Zalowicach Starych, gm. Długie, pow. tomaszowski. Dochođenje policyjne ustaliło, że winę ponosi Kieles, który przechodził nieostrożnie przez tor kolejowy.

WPADŁ DO DOLU. Stefan Malicz, mieszkaniec Piotrkowa, wracając wieczorem do domu w stanie podehmielonym, wpadł do dołu, w którym znajdował się fundament nowobudującego się domu. Malicz nadął się na jeden z żelaznych pretwów, który przebił mu brzuch na wyłot, powodując wypływanie wnętrza. Malicz przewieziony do szpitala, pomimo natychmiastowych zabiegów, zmarł po kilku godzinach.

ROWERZYSTA UTONAŁ. Stanisław Skotak, zam. we wsi Golassy, pow. Piotrkowski, jadąc na rowerze drogą od Studzianek do Skorzecina, wskutek ślizgawicy uderzył głową w barierę mostu i straciwszy przytomność, wpadł do rzeki i utonął. Po półgodzinnym poszukiwaniu, zwłoki wydobyto.

NAPADY RABUNKOWE. Na terenie pow. koneckiego dokonano ostatnio trzech napadów rabunkowych. W pierwszym wypadku kilku ubrojenych sprawców włazło do mieszkania wójta Władysława Czarnogowskiego, zamieszkałego we wsi Sowień, gdzie po sterczykowaniu domowników zrabowali 700 złotych gotówką, zegarek i artykuły spożywcze. Sprawcy po dokonaniu rabunku odjechali furganką w kierunku północnym. Drugiego napadu bandyckiego dokonano dwóch bandytów na sklep spółdzielni spożywców we wsi Huta, gm. Chlewiska. Sprawcy zrabowali 716 złotych gotówką i butelkę wody kolońskiej. Trzeci napad miał miejsce we wsi Czarnocka Góra, gm. Duraczów, a mianowicie bandyci zrabowali z mieszkania Alfreda Kepińskiego 1.500 złotych gotówką, biżuterję, garderobę, bieliznę i obuwie ogólnej wartości przeszło 10.000 złotych.

Popierajmy Spółdzielnie Spożywcze.

Zwykły konsument przed udaniem się na miasto, celem poczynienia zakupów, zastanawia się często, gdzie się po nie udać: do sklepu prywatnego czy do sklepu spółdzielczego. I po pobieżnym obliczeniu kieruje się do sklepu pierwszego w rzekome przekonaniu korzystniejszego kupna.

Tymczasem jest w dziedzinie. Sklep spółdzielczy, zorganizowany celowo i ekonomicznie ma możliwość nabywania towarów z pierwszej ręki, rzeczywistego hurtowego źródła, jakim jest centrala handlowa spółdzielczości spożywców, a zatem posiada towar tańszy. Kupiec prywatny, nie mający dostępu do źródła hurtowego, korzysta przeważnie z usług pośrednika, nabywając również towar w drobnych ilościach w drugo- i trzeciorzędnych źródłach, co w konsekwencji musi podrożyć wartość towaru.

Nie mniejszą rolę odgrywa wartość towaru. Kupiec prywatny nabywając towar u pośredników lub w drugorzędnych źródłach, bierze taki towar, jaki może otrzymać w danej chwili: czy jest on w pierwszorzędnym gatunku czy gorszy, jest kwestią często obojętną, najważniejsze jest to, że przy obecnej ciasnocie mógł go zdobyć dla swego sklepu.

Korzyść kupowania w sklepie spółdzielczym nabiera specjalnej ważkości w obecnej dobie wojennej. W czasie, gdy potrzeby spożywców są wydatnie zredukowane, a podaż towaru może zaledwie wystarczyć na codzienne bieżące potrzeby, kwestja

sprawiedliwego podziału towaru jest bardzo ważna, prywatni bowiem kupcy wykorzystują często brak towaru, powodując zwykłe cen na rynku handlowym. Kupując w Spółdzielni, przyczyniamy się do ładu gospodarczego i zapewnienia godziwych cen.

Inny jeszcze ważny czynnik wchodzi tu w rachubę: Spółdzielnia korzysta z doświadczenia i fachowej pomocy Związku, doskonalą swoje urządzenia gospodarcze, rozwija obroty, organizuje produkcję, rozszerza zakres świadczeń i korzyści dla zrzeszonych członków. W ten sposób każdy spożywcę, korzystający z usług gospodarczego aparatu spółdzielni, uniknie zależności od pośrednika, która eliminuje spółdzielni własnym, precyzyjnie zmontowanym aparatem handlowym.

Ruch spółdzielczy ważny jest specjalnie dla wsi i życia wiejskiego. Każdy, kto kieruje się rozsądkiem i ma na uwadze dobrze zrozumiany własny interes, powinien kupować w Spółdzielni i być jej członkiem. Jednocześnie się w organizacji o charakterze spółdzielczym przyspieszamy rozwój zdrowych form gospodarki krajowej, której zadanie polega na organizowaniu spożywców produkcji i dalszego rozdziału artykułów pierwszej potrzeby.

Na terenie Kielce jest kilka sklepów spółdzielczych. Jest również taki sam sklep w Jędrzejowie i innych miastach w Kielecczyźnie. Wszystkie są dobrze zaopatrzone w towar mimo trudności produkcyjnych.

Busko-Zdrój głośnie z wód mineralnych

Pierwsze wiadomości o pokładach soli, znajdujących się w Busku, spotykamy w roku 1252, kiedy Bolesław Wstydliwy na prośbę siostry swej, błog. Salomei, potwierdził przywileje klasztoru Norbertanek, wzniesionego około roku 1190 w ówczesnej wsi Busko.

Pod koniec XVIII w. rozpoczęła się w Busku eksploatacja soli na większą skalę, prowadzona przez przybyłego tu z Saksonji w roku 1783 barona Begsta za opłatą 1.000 złotych klasztorowi Norbertanek. Wybito wówczas 8 szybów po 50 łokci głębokości i w ciągu 13 lat wydobyto około 4.000 centnarów. Widocznie jednak eksploatacja ta nie opłacała się, gdyż w jednej ze wzmianek znajdujemy uwagę, że „solanka była uboga i zaledwie półtora—dwa procent trzymała”.

Solami i wodami mineralnymi Buska z biegiem lat zaczęli się interesować głośni geologowie i powagi lekarskie. Geologowie stwierdzili na podstawie badań, że wody Buska naberają własności mineralnych od ilów powierzchniowych i że są to wody siarczano-słone, odznaczające się wysoką wartością balneologiczną. Zapasy tych wód są obryznie. Poza zwykłymi solankami na obszarze między Buskiem, Solcem i Wólcą istnieje możliwość uzyskania wód termalnych, które w próbnym wierceniu zostały już stwierdzone i wykazały temperaturę 40° Celsjusza.

Poznawszy cudowne wprost działanie wód buskich na różne przewlekłe choroby, a w pierwszym rzędzie na gruźlicę, schorzenia gruźlicowe, kości, stawów, skóry itd. na tle skrofulicyzmu, zaczęli się zjeżdżać do tej miejscowości chorzy, obciążeni chorobami reumatycznymi. Powstał Zakład Zdrojowo-Kapielowy, który do dziś dnia leczy różne schorzenia przy pomocy wód mineralnych, zawierających siarkowodor, dwutlenek węgla, sól kuchenna, gorzka, głauberska, jodek magnezu i żelazo-kapiele błotne.

Znacznie później, bo w roku 1922 rozpoczęto budowę Sanatorium dla dzieci zagrożonych gruźlicą na t. zw. „Górcie”, imienia dr med. Rektora Józefa Bruździńskiego, na 200 łóżek (budowa głównego pawilonu zakończona została w r. 1928).

W ciągu kilku lat Sanatorium dziecięce rozrosło się do gigantycznych rozmiarów. Oprócz całego kompleksu budynków, pawil-

onów letnich i zimowych, basenów, ogrodu warzywno-owocowego, stawów rybnych itd, Sanatorium prowadzi cegielnię i warsztaty itp. Uzdrawisko rozłożone jest na obszernym terenie 26 ha na pewnej wyżynie wśród świerków i brzoź. Sezonowo-lecznicza akcja „Górci”, mająca sezony letnie i zimowe, przyjmuje dzieci z przedawnioną nawet gruźlicą kostno-stawową, skrofulicyzmem, limfatycznymi, dziećmi z reumatycznymi schorzeniami, ze schorzeniami układu nerwowego, obciążone kilką wrodzonymi itp. „Górci” prowadzi pozatem kolonję leśną w uroczysku Welecz nad Wisłą.

Pisząc o skutecznym walorach leczniczych Buska-Zdroju, oraz Sanatorium na „Górcie”, największym w kraju, należy podać coś o samej miejscowości. Otóż Busko-Zdrój przed obecną wojną liczyło niewiele ponad 5.000 mieszkańców, z czego połowę żydów. Rozwój miasta był i jest utrudniony brakiem połączenia kolejowego. Najbliższa odległość Buska do kolei wąskotorowej w Pińczowie wynosi 15 km. Z szerszym światem miasteczko wiąże tylko szosa do Kielce o długości 52 km, na której kursują autobusy pocztowo-pasażerskie. Obecnie Busko-Zdrój jest siedzibą starostwa powiatowego i innych urzędów powiatowych. Cały powiat liczy około 210.000 ludności.

Busko należy do starych miast w kraju, bowiem już na początku piętnastego stulecia był ośrodkiem rzemieślniczym i handlowym dla rozległej okolicy. Dwór królewski nabywał tu dla zamku w Wislicy szkło, wino, nabiał, szynki, drób i garnki. Miasto w tych dniach posiadało 100 domów, łaźnie, jatki i trzy sklepy. Jarmark, odbywający się na św. Prokopa, gromadził w Busku licznych kupców i handlorzy. W roku 1490 kardynał Fryderyk Jagiellończyk ustanowił tu cech szewców.

Po klasztorze Norbertanek nie pozostało ani śladu, gdy spłonął on w roku 1820. Kościół parafjalny w Busku pod wezwaniem N. Marij Panny przedstawia się skromnie, gdyż w czasie pożaru klasztoru i części miasta, uległ i on pewnemu zniszczeniu; obecne składa się tylko z jednej nawy. W grobach pod kościołem znajduje się trumna, wykonana na kształt ciała ludzkiego. Podobne trumny odkryto w starożytnej mogile na szczycie Ostrej Góry w sąsiedztwie pobliskiego Szczawoza.

Walka z plagą szczurów.

Kraków, 11 lutego. Plaga szczurów datuje się od najdawniejszych czasów. Już w wiekach średnich dawała się ona ludziom porządnie we znaki. Starano się więc wyszukać najskuteczniejszy środek zwalczania jej.

Szczury grasujące w naszym kraju pochodzą z Azji. Z tej części świata został on przywieziony w XVIII wieku przez statki. Stąd przypuszczalnie powstała nazwa jednego z gatunków szczurów, tzw. szczura wędrującego. Długość jego ciała dochodzi do 45 cm, grzbiet ma koloru szaro-rudawobrazowego, zaś brzuch biały. Drugi, również często spotykany gatunek stanowią t. zw. szczury domowe, które są mniejsze (36 cm). Grzbiet ich i brzuch jest czarny lub czarno-brązowy.

Szczury te znajdują się wszędzie: w stodołach, w stajni, spichrzu, magazynie, kanałach, piwnicach, strychach i poddaszach. Nie są wolne od nich też skarbnice kultury, jak np. biblioteki, muzea i archiwa. Szczury są niesłychanie płodne. Z jednej ich pary może powstać w ciągu roku ponad 1000 sztuk. Szkody wywołane plagą tych gryzoni są olbrzymie. W okresie rocznym na terenie Gen. Gub. ulegają zniszczeniu przez szczury środki żywnościowe ogólnej warto-

ści 150 milionów złotych. Dla zobrazowania rozmiarów strat, wywołanych przez szczury, obliczono, że szkody te w okresie rocznym odpowiadają wartości 22.600 sztuk bydła i 75.000 ton zboża lub 45.000 świń. 40.000 ludzi pracować musi przez cały rok, aby naprawić szkody, wyrządzone przez szczury w tym samym okresie czasu. Dochodzą do tego też szkody, powstałe przez grzebanie i obgryzanie. „Podminowane” przez szczury fundamenty domów, grobli i tam, uszkodzone rury wodociągowe, ulice i kanały — wszystko to jest wynikiem niszczyielskiego dzieła tych żarłoczych gryzoni.

Szczury są również rozsadnikami chorób zwierzęcych i ludzkich. Przez obgryzanie i zanieczyszczanie ludzkich i zwierzęcych produktów spożywczych, przenoszą szczury najniebezpieczniejsze choroby: cholera, tyfus, czerwonkę, gruźlicę i dżumę, zaś u zwierząt zarazę świń, gruźlicę i pryszczycę. Nie więc dziwnego, że od najdawniejszych czasów starano się wynaleźć jak najskuteczniejsze środki do walki ze szczurami. Nadmienić należy, że walka ta jest szczególnie ciężka, szczur bowiem jest zwierciem o silnie rozwiniętym instynkcie samozachowawczym.

O ile chodzi o teren Gen. Gub., to kompetentne władze corocznie zalecają akcję

odszczurzania kraju. I w tym roku w szeregu miejscowości przeprowadzono już w kilku powiatach walkę ze szczurami przy użyciu nowych, wypróbowanych i skutecznych środków. Dotychczas osiągnięte wyniki pozwalają przypuszczać, że niszczenie plagi szczurów, podjęte przy współpracy wszystkich mieszkańców, przyniesie spodziewane wyniki i tem samem zaoszczędzi strat, wyrządzanych corocznie przez te dokuczliwe gryzonie.

Odbudowa powiatu puławskiego.

Puławy, 12 lutego. Powiat Puławski, leżący nad Wisłą, ucierpiał wraz z miastem znacznie podczas działań wojennych. Jednakże w ciągu trzech lat usunięto prawie wszystkie szkody.

Dzięki swemu położeniu w stosunku do traktu Kraków—Lublin i Warszawa—Lublin oraz dzięki położeniu nad Wisłą, która obecnie na przestrzeni 90 km stanowi granicę Okręgu Lubelskiego z Radomskim i Warszawskim, posiadał obszar Puławski zawsze już wielkie znaczenie. Polegowała je jeszcze doskonała gleba lessowa, która predestynowała go na obszar wybitnie rolniczy.

W pierwszym rzędzie zajęła się obecna administracja doprowadzeniem do stanu używalności dróg powiatu puławskiego, które znalazły się w stanie beznadziejnym. Potem pomyślano również o opiece sanitarnej dla tamtejszej ludności. Na terenie powiatu zorganizowano 10 nowych placówek zdrowia, a w samych Puławach, w Irenie i Rykach otworzono trzy wielkie łaźnie i zakłady dezynfekcyjne.

Zwalczaniem chorób zakaźnych służą 2 oddziały epidemiczne o 34 łóżkach w Puławach i Opolu. Kontrola sanitarna produkcji i sprzedaży artykułów spożywczych i stałe badanie wody do picia — oto zadanie personelu sanitarnego. Lekarze, felczerzy, położne, pielęgniarki i aptekarze ujęci są w specjalną kartotekę i porozdzielani równomiernie w całym terenie.

Zreorganizowano również zupełnie puławską straż pożarną, której członków trzeba było na nowo wyszkolić, a tabor, dość ubogi, uzupełnić. W całym szeregu miejscowości wybudowano szopy strażackie lub wyremontowano już istniejące. Ponaprawiano również wszystkie budynki zarządów gminnych, wyposażono je w nowoczesne urządzenia i obsadzono je sprężystym aparatem kierowniczym.

Z prac nad odbudową powiatu w ciągu tych trzech lat należy jeszcze wymienić restaurację ratusza w Kazimierzu nad Wisłą, zakładanie bulwarów nadrzecznych, zakładanie nowych ulic i naprawa starych, zakładanie parków i skwerów, które tak bardzo przyczyniają się do podniesienia się wyglądu miast.

Czy pan o tem słyszał?

Lot stratosferyczny lekarstwem przeciw kokluszowi.

(k) Według doniesień prasy z Luanda, w portugalskiej kolonii Angola, stosują obecnie przeciwko kokluszowi radykalny środek, w postaci przejażdżki samolotem. Ponieważ epidemia kokluszki nawiedziła znaczne polacie kolonii, a z Europy nie można sprowadzić odpowiednich lekarstw, Aeroklub w Angoli oddał do dyspozycji pewną ilość samolotów, którymi chore dzieci odbywają przejażdżkę na wysokości 1.500 metrów.

Statystyka roczna paryskiego „metra”.

(k) Paryska kolejka podziemna przewiozła w 1942 roku łącznie 1,225,922,705 pasażerów, t. zn. o 200 milionów więcej, aniżeli w 1941 roku. — W związku z tem wzrosły też wpływy okrągło o 250 milionów, wynosząc 1,452,677,432 franki.

Historyczne znalezisko w krowim żółdku.

(k) W żółdku krowy, która została zabita w pobliżu Oslo, znaleziono srebrny medalion z podobizną sławnego norweskiego aktora Johs Bruun. Medalion został wybity w 1882 r. ku uczczeniu 50 rocznicy urodzin Bruuna. To niezwykłe znalezisko w krowim żółdku jest nie tylko bardzo ciekawe pod względem historycznym, ale i bardzo wartościowym, ponieważ znane są jedynie dwa egzemplarze tego medaljonu.

Latarnik od 96 dni odcięty od świata.

(k) Latarnik, dozorca latarni morskiej „Black Rock”, jaka znajduje się przed wybrzeżem Irlandji, jest od 96 dni odcięty od wszelkiego połączenia ze światem. Z powodu gwałtownych burz i wysokiej fali jest rzeczą niemożliwą zbliżyć się do latarni.

Zwlastuny wiosny.

(k) Na Węgrzech pojawiły się już pojedynczo gryzawce i turkawki, które poroćciły z Albanji. Fakt ten świadczy o szybkim nastaniu wiosny.

Polknęła zegarek.

(k) Policja aresztowała w Ebebourgu pewną kobietę pod zarzutem, że skradła swej lokatorce złoty zegarek. W czasie doprowadzania na komisariat aresztowana wykorzystywała nieuwagę policjanta, włożyła do ust skradziony zegarek i polknęła go. Manned ten został jednak odkryty i zegarek wydobył chirurg drogą operacji.

Tragicznie zakończona zabawa.

(k) W pewnej miejscowości, w pobliżu Polna (Pretektoral), bawili się dzieci w „ślepiu babki”. W pewnym momencie pewien 8-letni chłopczyk w pełnym biegu uderzył głową o mur. Uderzenie było tak silne, że chłopczyk stracił przytomność. Przewieziony do szpitala, został poddany natychmiastowej operacji, gdyż stwierdzono, że rozbił sobie czaszkę.

Perfuma antyseptykiem.

(k) Skrzętna obserwacja wykazała, że w fabrykach perfum we Francji, nawet w czasie epidemji personalnie bardzo rzadko zapada na infekcje dróg oddechowych. Także w okręgach, w których budoje się kwiaty, gruźlica pojawia się bardzo rzadko, rzadziej, aniżeli w innych dzielnicach kraju. Badania wykazały, że fakt ten jest do zawdzięczenia antyseptycznemu działaniu różnych olejków, zawartych w kwiatkach. Przez wyparowanie tych olejków można zabić bakterje w niespełna godzinę. Wśród roślin, które posiadają działania antyseptyczne, znajdują się goździk, lawenda, tymian, cytryna, drzewa szpilkowa i t. p.

CIEKAWOSTKI.

Argentyńsko-chilijska ekspedycja polarna.

(k) Według doniesień jednego ze szwedzkich biur prasowych z Buenos Aires, z końcem stycznia miała wyruszyć równocześnie argentyńsko-chilijska ekspedycja naukowa, celem zbadania terenów polarnych. W ekspedycji bierze udział wielu naukowców. Ekspedycja otrzymała do dyspozycji ciężki „Primer del Mayo”, przyczem jest wyposażona znakomicie w najnowsze zdobycze techniki.

Most z Zelandji do Møen.

(k) W Danji odbyło się ostatnio poświęcenie znajdującego się w budowie mostu, który ma połączyć wyspę Zelandję z Møen. Jak przypuszczają, otwarcie mostu powinno nastąpić już na Wiel-

kanoc bieżącego roku. Most posiada długość ponad tysiąc metrów; koszty zaś jego budowy wynoszą ponad sześć milionów koron. Most ten będzie posiadał wielkie znaczenie, zwłaszcza dla turystów, którzy tłumnie zwiedzali zawsze pobliskie skały kredowe.

Pięciu robotników wygrało 60.000 marek.

(k) Pięciu robotników, zajętych w jednej z fabryk w Göteborgu zakupiło wspólny los loteryjny. Szczęście uśmiechnęło się do nich, bo na los ten padła wygrana w wysokości 60.000 marek.

Gdy w autobusie popsują się hamulce.

(k) W pobliżu norweskiego miasta Haugesund dwie kobiety straciły życie, wiele zaś osób odniosło rany, w chwili kiedy próbowały wyskoczyć z pedałowego autobusu. Sprawa przedstawiała się w ten sposób, że w autobusie popsuły się hamul-

ce i ten po pochyłej drodze toczył się z wielką szybkością w kierunku otwartego morza. Pasażerom wydawało się, że mają do wyboru: albo wyskoczyć z pedałowego wozu, albo też ponieść niechybną śmierć przez zatonięcie. Stało się jednak inaczej. W ostatniej niemal sekundzie, tuż nad brzegiem morza udało się szoferowi wóz zatrzymać.

Katastrofa górnicza w Meksyku.

(k) W kopalni węgla w La Esperanza w Meksyku wydarzyła się ostatnio straszna eksplozja, w wyniku której zostało zasypanych 109 górników. Dotychczas zdołano wydobyć jedynie 8-miu zabitych i 16-tu rannych.

Zmiażdżony przez byka.

(k) Kiedy 63-letni dozorca Marcin Vleck w O-trokie (Protektorat) udał się jak zwykle do stajni, celem nakarmienia gminnych byków, zauwa-

żył, że jedno ze zwierząt odwiązało się. Dozorca próbował przywiązać zwierzę, to jednak rzuciło się na niego z rogami, powaliło go na ziemię i dosłownie zmiażdżyło. Zanim pośpieszył ktoś z o-toczenia na pomoc, dozorca już nie żył.

Plaga szarańczy w Karachi.

(k) W Karachi (Indje Brytyjskie), po raz pierwszy od szeregu lat pojawiły się olbrzymie masy szarańczy. W czasie przelotu tych żarłocznych owadów niebo całymi godzinami było zaciemnione. Wyrządzonych szkód dotychczas nie zdołano ustalić.

Olbrzymie pożary obok Kapsztadu.

(k) W górach Kapsztadu zapaliły się olbrzymie połacie lasu. Panujące w górach wiatry rozszerzyły ogień do tego stopnia, że sprowadzone oddziały ratownicze w ciągu dwóch tygodni nie mogły ognia zlokalizować.

Obwieszczenia urzędowe

Obwieszczenie

o obowiązku składania zeznań podatkowych dla wymiaru podatku obrotowego 1942 i podatku dochodowego 1942.

I. Podatek obrotowy.

1. Obowiązek składania zeznań.

(1) Do składania zeznań podatkowych dla wymiaru podatku obrotowego za rok kalendarzowy 1942 obowiązane są wszystkie osoby fizyczne i prawne, jawne spółki handlowe, spółki komandytowe i spadki wakuujące (nieobjęte), które w roku kalendarzowym 1942 dokonywały Generalnego Gubernatorstwa wykonywały prywatno-prawne świadczenia rzeczy lub usług zawodowo i odpłatnie. Przedsiębiorcy handlowi i przemysłowi winni składać zeznanie podatkowe dla każdego poszczególnego zakładu lub każdego przedsiębiorstwa.

(2) Od obowiązku złożenia zeznania dla podatku obrotowego za rok 1942 zwolnione są osoby, które w roku kalendarzowym 1942 dokonywały wyłącznie obrotów, które w myśl art. 3 ustawy o podatku obrotowym z dnia 4 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 292) w połączeniu z § 13 do 27 rozporządzenia wykonawczego z dnia 19 kwietnia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 287) wolne są od podatku, chyba, że są wezwane przez Urząd Skarbowy do złożenia zeznań podatkowych. Wezwanie może nastąpić przez publiczne obwieszczenie. Doreczenie formularzy dla zeznań podatkowych uchodzi za wezwanie do złożenia zeznań podatkowych.

(3) Bliższych wiadomości o obowiązku składania zeznań udziela Urząd Skarbowy.

2. Terminy dla składania zeznań podatkowych i właściwość miejscowa.

(1) Osoby fizyczne, jawne spółki handlowe, spółki komandytowe i spadki wakuujące (nieobjęte) winny złożyć zeznanie podatkowe najpóźniej do dnia 1 marca 1943 r. w miejscowo właściwym Urzędzie Skarbowym. Zeznanie podatkowe, mające być złożone przez przedsiębiorców handlowych i przemysłowych dla każdego poszczególnego zakładu lub każdego przedsiębiorstwa winny być złożone w Urzędzie Skarbowym, miejscowo właściwym dla poszczególnego zakładu lub poszczególnego przedsiębiorstwa.

(2) Osoby prawne winne zeznanie podatkowe mające być złożone dla każdego poszczególnego zakładu lub każdego przedsiębiorstwa, złożyć najpóźniej do dnia 1 maja 1943 r. w Urzędzie Skarbowym, miejscowo właściwym według ich siedziby.

II. Podatek dochodowy.

1. Obowiązek składania zeznań.

(1) Do składania zeznań podatkowych dla wymiaru podatku dochodowego za czasokres wymiaru 1942 według dochodu w roku kalendarzowym 1942 (roku gospodarczym 1941/42) są obowiązane:

- wszystkie osoby prawne i spadki wakuujące;
- wszystkie zakłady oraz inne masy majątkowe, prowadzone na zlecenie i na rachunek Generalnego Gubernatorstwa;
- wszystkie osoby fizyczne, jeżeli dochód całkowicie lub częściowo składał się z zysku z rolnictwa i leśnictwa, z przedsiębiorstwa lub

z pracy samodzielnej i zysk został ustalony na podstawie zamknięcia księgowego;

4. niemieckie osoby fizyczne, jeżeli dochód wynosił więcej niż 7.000 złotych, a wpływy, które nie podlegały podatkowi od wynagrodzeń, wynoszą ponad 1.000,— złotych. Jeżeli dochód składa się całkowicie z wpływów podlegających podatkowi od wynagrodzeń, to należy złożyć zeznanie dla podatku dochodowego tylko,

a) jeżeli podatnik pobierał wynagrodzenie za pracę od kilku pracodawców, a dochód wynosił więcej niż 15.000,— złotych,

b) jeżeli w dochodzie zawarte są inne, w szczególności jednorazowe płace, które zostały udzielone obok bieżącego wynagrodzenia za pracę, a dochód wynosił więcej niż 16.000,— złotych,

c) jeżeli u podatnika przy obliczeniu jego podatku od wynagrodzeń zostały uwzględnione jako członkowie rodziny tylko dzieci nieślubne, pasierby wzgl. pasierbice nieślubne, dzieci przyjęte na wychowanie lub potomkowie tych osób, a dochód wynosił więcej niż 19.500,— złotych;

5. niemieckie osoby fizyczne, jeżeli dochód wynosił więcej niż 900,— złotych, a wpływy, które nie podlegały podatkowi od wynagrodzeń wynoszą ponad 500,— złotych. Jeżeli dochód składa się całkowicie z wpływów podlegających podatkowi od wynagrodzeń, to należy złożyć zeznanie dla podatku dochodowego tylko,

a) jeżeli podatnik pobierał wynagrodzenie za pracę od kilku pracodawców, a dochód wynosił więcej niż 4.500,— złotych,

b) jeżeli w dochodzie zawarte są inne, w szczególności jednorazowe płace, które zostały udzielone obok bieżącego wynagrodzenia za pracę, a dochód wynosił więcej niż 14.500,— złotych;

6) Wszyscy podatnicy, wezwani przez Urząd Skarbowy do złożenia zeznania podatkowego. Wezwanie może nastąpić przez publiczne obwieszczenie. Doreczenie formularzy dla zeznań podatkowych uchodzi za wezwanie do złożenia zeznań podatkowych.

2. Terminy dla składania zeznań i miejscowa właściwość.

Osoby prawne winny zeznanie podatkowe złożyć najpóźniej do dnia 1 maja 1943 r., wszyscy inni podatnicy najpóźniej do 1 marca 1943 r. w Urzędzie Skarbowym, miejscowo właściwym według siedziby lub miejsca zamieszkania. Dniem rozstrzygającym dla siedziby lub miejsca zamieszkania podatników jest dzień 15 grudnia 1942 r.

III. Formularze.

Dla zeznań podatkowych należy używać urzędowych formularzy, które Urząd Skarbowy wydają bezpłatnie.

IV. Skutki złożenia zeznania podatkowego nie we właściwym czasie i podanie danych nieprawdziwych.

Kto zeznanie podatkowe nie złoży lub złoży nie we właściwym czasie (patrz powyżej) lub w zeznaniach podatkowych podaje dane nieprawdziwe lub niepełne, podlega karze. Ponadto przy spóźnionym złożeniu zeznań podatkowych może zostać nałożony dodatek aż do 10% podatku ostatecznie ustalonego.

Kraków, dnia 28 stycznia 1943 r.

Kierownik Głównego Wydziału Finansów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa
Dr. Senkowski

OBWIESZCZENIE o obowiązku zgłaszania dotychczas urzędowo niedopuszczonych wytworów acetylenowych w Generalnym Gubernatorstwie.

W Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa z dnia 26 stycznia 1943 (str. 134) ogłoszono obwieszczenie o obowiązku zgłaszania dotychczas niedopuszczonych wytworów acetylenowych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 11 stycznia 1943.

Zwraca się uwagę na dokładne przestrzeganie tych postanowień.

Kraków, dnia 4 lutego 1943.

Rząd Generalnego Gubernatorstwa

Główny Wydział Gospodarki

Zawiadywanie sprawami dotyczącymi miar i gospod.-techn.
Gühler.

Koniec „Obwieszczeń Urzędowych“.

WYTWÓRNIĄ TOREB PAPIEROWYCH

Sprzedż papiera i szpagatu

WARSZAWA C 1

Wielka 3113, Tel. 6-48-41

Blisko dworca — Dostawy dla prowincji — Ceny konkurencyjne

Korespondencyjna nauka, w programie licealnym, gimnazjalnym (przedmioty matematyczno-przyrodnicze): matematyka, fizyka, chemia). Informacje, Warszawa, ul. Smoła 34-4.

Foto-przybory i artykuły Edmund Cukrowski, Warszawa, Marszałkowska 152, tel. 590-55, poleca: papiery, błony, klisze, obeinarki, suszarki itp. 581

Odwołuje znieważające wyrażenie, wypowiedziane w dniu 12 lipca 1942 r. w Słupi pod adresem p. Wandy Ceterówny, zam. w Słupi k/Szczekocin i za wyrażenia te ja przepraszam. Lucyna Zabińska, Słupia k/Szczekocin. 100

Korespondencyjnie nauczam:

Niemiecki, rosyjski, matematyka, fizyka, stenografia, księgowość. Dozwolone! Znaczek 96 groszy.

Warszawa, Senatorska 22, m. 24
Germanista Alpatow. 33

Zagubiono dowód tożsamości konia, wydany przez Gminę Sedziszów na nazwisko Juszczyk Pabliks, zam. w Krzęcicach. 99

Młyńskie perlaki, luszczańki, kaszarki, tarki, tarcze, kubałki, elewatorowe, chlor, magnezyt, krzemień, kwarc itp. poleca „Technomłyn“, Warszawa, Czackiego 6.

W pięknej porcelanie

podajemy gościowi kawę, przyrządzoną starannie i ze znanstwem, bo cenimy ten napój i mamy ambicję, by w naszym domu smakował jak najlepiej. Od przeszło stu lat gospodyniom w tym dopomaga domieszka ze znakiem „Młynka“, która podnosi smak każdej kawy i potęguje jej aromat.

I dzisiaj jak przed stu laty gospodyni znajdzie w paczkach z młynkiem i napisem Doska Franck tę samą szlachetną zawartość: nieodmiennie jest w niej prawdziwy

Franck

